

ОДИН

У БІЛІЙ КІМНАТІ на краю Центральної Затоки¹ сидять шестеро голих підлітків. Три дівчини, три хлопці. Їхня шкіра чорна, жовта, коричнева, біла. Вони постійно й настирливо чухаються. Депресуризація² сушить шкіру, викликає свербіж.

Кімната тісна, як бочка, у якій ледве можна випрямитися. Підлітки туляться на лавках, сидячи одне навпроти одного, їхні стегна притискаються до сусідніх, коліна доторкаються до тих, хто навпроти. Немає куди подивитися й що побачити, крім як одне на одного, але вони уникають зорового контакту. Занадто близькі, занадто вразливі. Кожен дихає через прозору маску. Кисень шипить у місцях, де маски прилягають нещільно. Манометр просто під вікном шлюзових дверей. Показник застиг на позначці п'ятнадцять кілопаскалів. На зниження тиску до цього рівня знадобилася година.

Але ззовні — вакуум.

Лукасіньйо нахиляється вперед і знову зазирає в маленьке віконце. Люк добре видно: шлях до нього прямий і відкритий. Сонце низько, тіні довгі та глибокі, простягаються в його бік. Вони чорніші за чорний реголіт³, і в них може ховатися

---

¹ Затока Центральна (лат. *Sinus Medii*) — невелика морська ділянка в центрі видимого боку Місяця. — Тут і далі прим. пер., якщо не вказано інше.

² Депресуризація — процес зниження тиску в системі або об'єкті, зазвичай у закритому просторі, як-от кабіна літака, підводний човен чи інша герметизована конструкція.

³ Реголіт — шар пухких, неоднорідних поверхневих накопичень, що покривають тверду породу.

багато підступів. «Температура поверхні сто двадцять градусів за Цельсієм, — попередив його фамільяр. — Це буде шлях крізь вогонь».

Шлях крізь вогонь, шлях крізь лід.

Сім кілопаскалів. Лукасіньйо почувається роздутим, шкіра натягнута й брудна на дотик. Коли манометр покаже п'ять, шлюз відімкнеться. Лукасіньйо хотів би, щоб фамільяр був поруч. Джінджі міг би сповільнити його шалене серцебиття, заспокоїти сіпання м'яза на правому стегні. Він перехоплює погляд дівчини навпроти. Вона — з родини Асамоа, поруч сидить її старший брат. Її пальці крутять амулет адинкра на шиї. Її фамільяр, напевно, попередив: метал може миттєво приваритися до шкіри там, зовні. Носитиме потім символ Г'є Ньяме¹ як шрам решту життя. Вона дарує йому ледь помітну усмішку. Шість оголених, вродливих та юних людей притискаються стегно до стегна, але в камері панує сексуальний вакуум. Усі думки сконцентровані на тому, що за шлюзом. Двоє з родини Асамоа, дівчина із родини Сун, дівчина з родини Маккензі, наляканий хлопчина Воронцов, який занадто прискорено дихає, і Лукасіньйо Алвес Мао-де-Ферро Арена де Корта. Лукасіньйо встиг перепихнутися з усіма, крім дівчини Маккензі. Корти й Маккензі не сплять одне з одним. І не з Абеною Маану Асамоа, бо її досконалість відлякує Лукасіньйо Корту. Але ось її брат... він справді робить найкращі мінеги.

Двадцять метрів. П'ятнадцять секунд. Джінджі вбив ці числа йому в голову. Відстань до другого шлюзу. Час, який оголене людське тіло здатне витримати в умовах вакууму. П'ятнадцять секунд до неприємності. Тридцять секунд до незворотних ушкоджень. Двадцять метрів. Десять кроків.

Лукасіньйо всміхається вродливій Абені Асамоа. Потім спалахує червоне світло. Шлюз відмикається, і Лукасіньйо

---

¹ Верховний бог народу Акан у Гані, який найчастіше відомий як Аньяме. Ім'я мовою Акан означає «Той, хто знає і бачить усе», а також «всезнаюче, усемогутнє божество неба».

тієї самої миті підривається. Разом з останнім повітрям тиск виштовхує його на Центральну Затоку.

Крок перший. Права нога доторкається до реголіту, і всі думки просто вилітають із голови. Очі печуть. Легені палають. Його ось-ось розірве на клапті.

Крок другий. Видих. Видих. Нульовий тиск у легенях, казав Джінджі. Ні, ні, це неправильно, це смерть. Видихай, інакше твої легені вибухнуть. Нога опускається.

Крок третій. Він видихає. Видих замерзає на обличчі. Слина на язичку, сльози в куточках очей киплять.

Четвертий. Абена Асамоа мчить попереду нього. Її шкіра сива від інею.

П'ятий. Очі замерзають. Він не наважується кліпнути. Повіки можуть примерзнути назавжди. Кліпнути — осліпнути, осліпнути — померти. Він фокусується на шлюзі, оточеному синіми навігаційними вогнями. Худорлявий Воронцов обганяє його. Він несеться, як божевільний.

Шостий. Серце панікує, бореться, палає. Абена Асамоа кидається в шлюз, озирається, тягнучись до маски. Її очі широко розплющуються — вона бачить щось позаду Лукасінью. Її рот розтуляється в німому зойку.

Сьомий. Він озирається через плече. Коджо Асамоа впав, крутиться й котиться. Коджо Асамоа тоне в місячному океані.

Восьмий. Лукасінью готується кинутися до синіх вогнів шлюзу, розводить руки й гальмує свій стрімкий політ.

Дев'ятий. Коджо Асамоа намагається піднятися на ноги, але він осліп — пил примерз до його очей. Він махає руками, хитається, падає долілиць. Лукасінью хапає хлопця за руку. Підіймайся. Підіймайся!

Десять. Червоні плями пульсують в очах: коло світла та свідомості, сфокусованої на круглому вході до шлюзу. З кожним пульсуванням червоної плями в його дезінтегрованому мозку коло звужується. «Дихай! — кричать легені. — Дихай!» Підіймайся. Підіймайся! Шлюз наповнений руками й обличчями. Лукасінью кидається до кола простягнутих рук. Він

відчуває, як кров кипить. Газові бульбашки у венах, кожна — розпечена до білого кулька. Сили покидають його. Розум помирає, але він не відпускає руку Коджо. Він тягне цю руку, тягне цього хлопця, сам агонує, палає. Крізь шипіння вибухової герметизації він відчуває удар.

У крихітному полі зору, що лишається, він бачить переплутані кінцівки, шкіру, сідниці й животи, укриті конденсатом і потом. Він чує, як зойки перетворюються на сміх, ридання — на безумні хихотіння. Тіла здригаються від скаженого сміху. Ми пережили Місячний Забіг. Ми перемогли Леді Луну.

Ще одне видіння-спалах: червона пляма на середній лінії дверей шлюзу, дивний червоний колір на білому. Лукасінью фокусується на ній, червоній мішені, яка притягує увагу до лінії між ним і нею. Коли свідомість втрачає зв'язок із реальністю, він розуміє, що це за червона пляма. Кров. Двері шлюзу защемили великий палець лівої ноги Коджо Асамоа, перетворивши його на безформний шмат м'яса.

Тепер настає темрява.

Жінка з крилами злітає з вершини термального потоку. Ранкове світло обливає її постать золотом. Вона ледь доторкається до вершини світу, вигинає спину, підтискає руки, змахом ніг знижується в стрімке піке. Сто, двісті метрів вона падає вниз — чорна крапка, що мчить крізь несправжній світанок, повз фабрики та квартири, вікна й балкони, канатні дороги й ліфти, переходи й мости. Останньої миті розгинає пальці, розправляє пера з нанофібри й виходить з піке. І знову її крила, високо здіймаючись, мерехтять у яскравому світлі. Три змахи крильми — і вона вже за кілометр, маленька золота цятка на тлі монументальних каньйонів квадри Оріон.

— Сучка, — прошепотіла Марина Кальцаге. Вона ненавидить свободу цієї жінки, її атлетизм, ідеальну шкіру та струнке, гнучке тіло. Найдужче Марина ненавидить, що ця жінка може дозволити собі витратити повітря на розваги, тоді як їй доводиться боротися за кожен вдих. Марина зни-

зила дихальну активність. Чиб на її очному яблуку показує, як зростає її кисневий борг. Кожен вдих коштує дорого. Вона вже має борг у банку дихання. Марина згадує, як панікувала, коли вперше намагалася кліпнути, щоб виштовхати новий чиб з ока. Але він був на місці. Вона ткнула в нього пальцем. Але він залишився в її оці.

— Усі це носять, — сказав агент із впровадження й адаптації Корпорації розвитку Місяця. — Хоч ти Джо Промінчик і щойно зійшов із циклера, хоч сам Орел.

Показники всіх її Чотирьох Елементалів активувалися: вода, вуглець, дані, стан рахунку повітря. З того моменту вони вимірювали й виставляли рахунки за кожен ковток, кожную хвилину сну, кожную думку й кожен вдих.

Коли вона дістається вершини сходів, її голова йде обертом. Вона спирається на низьку огорожу й бореться за повітря. Перед нею — жахливий, переповнений людьми простір, який ще й сяє тисячами вогнів.

Квадри Меридіана вириті на кілометр углиб і підкоряються перевернутому соціальному ладу: багаті живуть унизу, бідні — нагорі. Ультрафіолет, космічні промені, заряджені частинки від сонячних спалахів бомбардують неозброєну поверхню Місяця. Радіація легко поглинається кількома метрами місячного реголіту, але високоенергетичні космічні промені запускають каскад феєрверків вторинних частинок із ґрунту, що можуть пошкодити людську ДНК. Тому свої оселі люди викопують глибоко й живуть якомога далі від поверхні, наскільки можуть собі це дозволити. Лише промислові рівні вище за Марину Кальцаґе, і вони майже повністю автоматизовані.

Аж попід штучним небом шурхотить одинока, застрягла там срібляста дитяча повітряна кулька. Марина Кальцаґе підіймається нагору, щоб продати вміст свого сечового міхура. Покупець кивком запрошує її до своєї кабінки. Її сечі мало, вона охриста й зерниста. Це сліди крові? Покупець сечі перевіряє її на мінерали та поживні речовини й нараховує кредити. Марина переказує кошти на свій мережевий рахунок.

Можна притримати дихання, украсти воду, виманити їжу, але не можна випросити пропускну здатність мережі. Гетті, її фамільяр, проявляється з розбризканих пікселів над лівим плечем. Вона — базовий безплатний варіант, але Марина Кальцаґе знову в мережі.

«Наступного разу, — прошепотіла вона, долаючи далі шлях нагору до свого тумановловлювача, — наступного разу я дістану фарму, Блейку».

Останні кілька сходинок Марина підіймається навкарачки. Павутина з пластику була вигідною знахідкою, вона встигла її вихопити й заховати до того, як заббаліни переробили б її. Принцип старий і надійний: пластикова сітка натягнута між опорними балками. Тепле вологе повітря підіймається вгору й у прохолоді штучної ночі утворює короткочасні перисті хмари. Туман осідає на тонкій сітці та стікає нитками в збірну посудину — і так накопичується придатна для пиття вода. Ковток для неї, ковток для Блейка.

Хтось стоїть біля її пастки. Високий, по-місячному худий чоловік п'є з її збірної банки.

— Віддай!

Чоловік глипнув на неї, а потім допив усе до краплі.

— Це ж не твоє!

Вона все ще має земні м'язи. Навіть без повітря в легенях, вона могла б упоратися з ним, великим, блідим, проте крихким, як квітка, лунатиком.

— Забирайся звідси. Це моє.

— Уже ні, — у нього в руці ніж. Вона не зможе перемогти типа з ножем. — Якщо я побачу тебе тут знову, або якщо щось звідси пропаде — покраю тебе на шматки та продам.

З цим вона нічого не вдіє. Жодні дії, слова, погрози чи хитрощі нічого не змінять. Цей чоловік з ножем знищив її. Усе, що вона може зробити, — ганебно втекти. Кожен крок, кожен пройдений рівень наповнені болісним соромом. На маленькій галереї, звідки було видно жінку, яка літала, вона падає навколішки й корчиться від блювотних спазмів, зціпивши

зуби від люті. Проте все безрезультатно: у ній уже немає ані рідин, ані їжі.

Злети й падіння Місяця.

Лукасіньйо прокидається. Прозорий шолом щільно облягає обличчя, так близько, що кожен подих залишає на ньому туманний слід. Його охоплює паніка — він простягає руки зірвати цей задушливий кокон. Але раптом черепом прокочується хвиля теплового мороку, затоплює потилицю, розтікається руками й торсом. Паніка тане, її змінює сонливість. Останнє, що він бачить, — це фігура біля підніжжя ліжка. Він знає, що це не привид, бо на Місяці їх не буває. Місячне каміння їх відштовхує, радіація та вакуум розвіюють. Привиди — крихкі створіння, легкі, як імла, невагомі, як зітхання. І все-таки ця постать застигла привидам: бліда, зі схрещеними на грудях руками.

— Мадринья Флавіє?

Привид підводить погляд і всміхається.

Бог не стане карати жінку, яка краде з відчаю. Марина щодня проходить повз вуличний вівтар на шляху від скупника сечі: ікона Вишгородської Богоматері, оточена пульсацією сузір'я біоламп. Кожен із цих желеподібних згустків містить ковток води. Швидко, хоч і з відчуттям гріха, вона запахає їх у рюкзак. Чотири з них вона віддасть Блейку. Його постійно мучить спрага.

Минуло лише два тижні, але Марині здається, що вона знає Блейка цілу вічність. Бідність розтягує час. Бідність — це лавина. Один маленький зсув тягне за собою інший, вони збиваються в більший, і все починає сповзати, стрімко валячись у прірву. Один скасований контракт. Наступного дня агентство не зателефонувало. І ті крихітні цифри на периферії її поля зору невблаганно зменшуються. Ковзають, летять у провалля. Й ось вона вже підіймається драбинами та сходами, стінами квадри Оріон. Підіймається вище мережі мостів і галерей, вище за проспекти квартир, дедалі крутішими сходами та драбинами (бо за ліфти треба платити, та й до

найвищих рівнів ті взагалі не доходять), у напрямку навислих стосів і кубів Байрру-Алту¹. Розріджене повітря пахне феєрверками: довкола лише сирий камінь, ще свіжий від роботів-будівельників, та розпечене скло. Хиткі містки небезпечно простягаються повз кам'яні двері, освітлені лише світлом, що сочиться крізь їхні незасклені вікна. Один неправильний крок — і лишиться тільки крик, що віддалятиметься вниз до неонових вогнів проспекту Каденюка.

Байрру-Алту змінювався з кожним місячним циклом, і Марина довго блукала, поки знайшла кімнату Блейка. «Спільне житло, добові витрати об'єднуємо», — ішлося в оголошенні в каталогах Меридіана.

— Я не залишуся надовго, — сказала вона, оглядаючи однокімнатне помешкання з двома матрацами «з ефектом пам'яті», порожніми пластиковими пляшками з-під води й розкиданими лотками з-під їжі.

— Ніхто не залишається, — відповів Блейк. І тут його очі округлилися, він зігнувся навпіл і скорчився від задушливого сухого кашлю, від якого хрускотіло кожне ребро й кожна кістка його худорлявого тіла. Цей кашель не давав Марині заснути всю ніч. Блейк сухо тричі кашлянув. І ще тричі. Потім ще. І ще тричі. Щоночі це бухикання не давало їй спати. Це пісня Байрру-Алту: кашель. Силікоз². Місячний пил перетворює легені на камінь. Після паралічу настає туберкульоз. Фаги³ лікують його легко. Але люди в Байрру-Алту витрача-

---

¹ Таку саму назву має один із центральних районів Лісабона.

² Хронічне захворювання легенів, спричинене тривалим вдиханням пилу, що містить кристалічний діоксид кремнію (силіцій). Це захворювання належить до групи пневмоконіозів і характерне для працівників видобувної, будівельної та каменеобробної промисловостей. Силікоз проявляється задишкою, кашлем і підвищеною втомлюваністю, а на пізніх стадіях може призводити до важких ускладнень, якот туберкульоз або легенева недостатність.

³ Бактеріофаги (фаги) — віруси бактерій, природні антимікробні агенти, безпечні для людей і тварин. Фаготерапія — використання бактеріофагів для лікування бактеріальних інфекцій, зокрема стійких до антибіотиків.

ють свої гроші на повітря, воду й житло. Для них навіть дешеві фаги — це далека надія й недоступна розкіш.

«*Марино*, — минуло стільки часу з моменту, коли до неї востаннє звертався її фамільяр, що вона з подиву зривається з драбини. — *Тобі пропонують роботу*». Падати кілька метрів — дрібниця за цього дурнуватога тяжіння. Вона досі бачить той сон: вона літає, як механічний птах, що обертається навколо механічного планетарію. Планетарій, що обертається в кам'яній клітці.

— Я згодна.

«*Це робота у сфері кейтерингу*».

— Я кейтер, — вона готова на все, що завгодно. Швидко переглядає контракт. Вона виставила низьку ставку, і ця робота ледве покриє її витрати: її повітря, воду, вуглець, мережу і трохи лишиться. Є авансовий платіж. Їй знадобиться нова форма із принтера. І в лазню треба сходити — вона вже відчуває неприємний запах свого волосся. І квиток на потяг ще треба.

Година, щоб дістатися Центральної станції. Марина швидко підписує контракт. Контактна лінза сканує її сітківку й передає відбиток в агентство. Фамільяри перевіряють, і на її рахунку з'являються гроші. Радість така гостра, що аж боляче. Міць і магія грошей — це не те, що за них можна купити, а те, ким вони дозволяють бути. Гроші — це свобода.

— Збільши ліміт, — каже вона Гетті. — Установи основний рівень.

Миттєво тягар у легенях зникає. Видихати — це насолода. Вдихати — це екстаз. Марина смакує аромати Меридіана: електрика, порошок, запах каналізації та цвілі. І коли дихання, здавалося б, мало забракнути, воно ще є і є. Вона вдихає якомога глибше.

Але часу обмаль. Щоб не запізнитися на потяг, їй доведеться скористатися 83-м Західним ліфтом, але він у протилежному боці від лігва Блейка. Ліфт чи Блейк? Вибір очевидний.

*

Лукасіньйо знову прокидається. Він намагається підвестися, але біль змушує його впасти назад на ліжко. Болить так, ніби кожен м'яз у тілі відірваний від кістки або суглоба й обгорнутий подрібненим склом. Він лежить на ліжку, одягнений у герметичний скафандр — саме такий і пасував би для безпечної, розумної прогулянки поверхнею. Він може рухати руками, пальцями. Пальці одразу кидаються перевіряти все тіло. Прес — м'язовий панцир на животі, стегна — напружені й рельєфні. Сідниці відчуються чудово. Він хотів би доторкнутися до своєї шкіри. Йому потрібно знати, що шкіра в нормі. Адже його шкіра — це його слава.

— Почуваюся жахливо. Болять навіть очі. Я під наркотою?

«Кластери мю-опіоїдних рецепторів у твоїй періакведуктальній сірій речовині під прямою стимуляцією, — промовляє голос у його голові. — Я можу відрегулювати інтенсивність».

— О, Джінджі, ти повернувся.

Педантичну, майже як у дворецького, вимову його фамільяра важко було сплутати. Фамільяри мають проблеми із неоднозначністю. Він помічає чиб у правому нижньому кутку свого поля зору. Корти зазвичай не звертають уваги на ці цифри, але він радий їх бачити. Чиб свідчить, що він живий і при тямі, ще й споживає.

— Де я?

«Ти в медичному центрі “Санафіл Меридіан”, — каже Джінджі. — Тебе перемістили із барокамери в герметичний скафандр. Ти перебував у низці штучно індукованих ком».

— Скільки? — Лукасіньйо намагається сісти. Біль пронизує кожну кістку й кожен суглоб. — Моя вечірка!

«Її перенесли. Тебе зараз треба знову ввести в штучну кому. Твій батько їде сюди».

Білі медичні маніпулятори вилазять зі стін.

— Зачекай, ні. Я бачив Флавію.

«Так. Вона приходила до тебе».

— Не кажи йому.

ЗМІСТ

ЛУНА: список персонажів	6
ОДИН	11
ДВА	49
ТРИ	88
ЧОТИРИ	107
П'ЯТЬ	163
ШІСТЬ	238
СІМ	260
ВІСІМ	295
ДЕВ'ЯТЬ	334
ДЕСЯТЬ	354
ОДИНАДЦЯТЬ	390
Глосарій	442
Гавайський календар	445